

UNIVERSITETET
I OSLO

Notat

Programgjennomgang for 2023

Bachelorprogrammet i sosialantropologi

Masterprogrammet Social Anthropology

Sosialantropologisk institutt

Innhold

1. Evalueringsmateriale fra siste år	3
2. Programmets oppfølging av Studiebarometeret.....	3
Bachelorprogrammet	3
Masterprogrammet	3
3. Gjennomføring av programmet	4
Bachelorprogrammet	4
Masterprogrammet	6
4. Strategiske satsningsområder.....	7
Bachelorprogrammet	7
Masterprogrammet	8
5. Pågående forbedringstiltak	9
6. Styrker og svakheter ved programmet.....	9
Bachelor.....	9
Master.....	10
7. Status for enhetens årsplantiltak relatert til studiekvalitet/utdanning.....	10

1. Evalueringsmateriale fra siste år

I 2023 har vi gjennomført midtveisevalueringer fra emner i henhold til nye krav i kvalitetssystemet. De viktigste tilbakemeldingene har imidlertid kommet frem i arbeidet med revisjon av masterprogrammet (delvis som resultat at tilbakemeldinger fra programutvalget i 2022), og i dialog med SV-fakultetet om årsakene til frafall på bachelorprogrammet. Det skal derfor etableres et nytt bachelorprogram som skal avløse det nåværende – se 3 d).

Studentene er representert i arbeidsgruppene for begge revisjoner.

2. Programmets oppfølging av Studiebarometeret

Bachelorprogrammet

20 andreårsstudenter responderte på undersøkelsen. Dette tilsvarer 43,5 % av de spurte, og viser at frafallet etter førsteåret er stort.

Den overordnede tilfredsheten ligger på 4.3 som er en oppgang fra fjorårets 3.9. Det er litt overraskende med tanke på at programmet på de fleste hovedpostene scorer noe lavere enn i fjor. Undervisning og vurderingsformer får 4.0, mens tilbakemeldinger og veiledning fra ansatte går ned fra 3.5 til 3.1. Læringsmiljøet får 3.4 poeng. Tilknytning til arbeidslivet er helt klart den svakeste posten, med kun 2 av 5 poeng. I underspørsmålene ser vi at studentene gir 4.0 eller høyere til følgende læringsutbytte: evne til refleksjon og kritisk tenkning, evne til å arbeide selvstendig, teoretisk kunnskap, og evne til å tenke nytt. De gir også god score til faglig ansattes evne til å gjøre undervisningen engasjerende, administrativ tilrettelegging, faglig sammenheng mellom emner, og eksamensformenenes krav til forståelse og resonnement.

Områdene som tydeligst trenger vår oppmerksomhet er altså tilknytning til arbeidslivet, læringsmiljø og faglige tilbakemeldinger. Dette er punkter vi tar med i betraktningen i det pågående arbeidet med nytt bachelorprogram.

Masterprogrammet

12 studenter fra sisteåret på masterprogrammet respondenter, noe som utgjør 27,9 % av de inviterte. På andreåret er studentene stort sett på feltarbeid eller er i gang med skrivingen, noe som nok forklarer den lave svarprosenten.

For overordnet tilfredshet gis en score på 4.2, en nedgang på 0.3 fra i fjor. Masterprogrammet scorer også høyt på undervisning, tilbakemeldinger, vurderingsformer, læringsmiljø, og eget engasjement. Tendensen er høyere score i de fleste hovedkategoriene i forhold til fjoråret. Læringsmiljøet går kraftig opp fra 3.3 og 3.5 i pandemiårene til 4.5 i 2023. På tilknytning til arbeidslivet får programmet 3.4, hvilket er betydelig høyere enn på bachelorprogrammet, men som gjerne kunne vært noe høyere. Det svakeste resultatet finner vi for organisering (3.3), hvilket mest sannsynlig henger sammen med at studentene i nåværende studiemodell har feltarbeid over sommeren, som medfører praktiske vanskeligheter med tanke på leie og fremleie av bolig og mulighet til å ta betalt jobb i sommerferien. Dette, sammen med andre strukturelle utfordringer, er løst i forslaget til ny MA-programmodell, som i skrivende stund er til behandling på fakultetet.

3. Gjennomføring av programmet

Bachelorprogrammet

a) Rekruttering (søkertall)

Opptaksår	2023	2022	2021	2020	2019
Ramme	91 (2 til SV honours)	93 (2 til SV- honours)	93 (2 til SV- honours)	93 (2 til SV- honours)	95
Førstevalgsøkere	112	140	136	147	156
Poenggrense førstegangsvitnemål	40.5	41.5	42,9	44	43
1.pri pr. studieplass	1.2	1.5	1,36	1,47	1,56

Vi ser at pilene fortsetter å peke nedover både for søkertall og inntakssnitt på bachelorprogrammet. Vi ser imidlertid også lignende tendenser for antropologi som disiplin også ved andre norske utdanningsinstitusjoner, så dette kan anses som en nasjonal trend, men må naturligvis tas tak i på vårt lokale nivå – noe vi nå absolutt har startet med å gjøre; om dette, se tiltak under d). Bachelorprogrammet inngår for første gang i fakultets markedsføringssatsning på sosiale medier

som Snapchat og TikTok i tillegg til Google, og det blir interessant å se hvilken effekt dette har hatt på årets søkertall.

b) Studiepoengproduksjon

Studiepoeng per student var 28,85 sammenlagt i 2023. Dette er en oppgang fra fjorårets snitt på 24,63, men under 2021, da snittet var 27,68. Denne toppen hadde godt mulig sammenheng med at flere avla studiepoeng under pandemien.

c) Gjennomføring, oppnådde grader

I 2023 oppnådde 38 studenter bachelorgraden ved SAI. Det er en betydelig nedgang fra 51 oppnådde grader i 2022. I 2021 oppnådde 48 studenter bachelorgraden. Vi er nå nede på nesten samme nivå som i 2020 (37).

d) Vurdering av frafall og beskrivelse av tiltak

	Opprettet studierett	Fortsatt aktive pr. 24.04.24	Fullført	Frafall (inkl. trukket før studiestart)
Kull 2019	100	4	46	53
Kull 2020	131	11	41	79
Kull 2021	106	38	7	61
Kull 2022	97	45	-	52
Kull 2023	107	76	-	31

Det er tendens til stort frafall på bachelorprogrammet. Å motvirke frafall og synkende søkertall er i aller høyeste grad en prioritet ved enheten. Det er nedsatt en arbeidsgruppe som skal utarbeide et nytt bachelorprogram til å avløse det nåværende. Vi ser behov for sterkere søkelys på samfunns- og arbeidslivsrelevans, og tidsaktuelle tema som klima og helse, i tillegg til mer studentaktive læringsformer. Arbeidsgruppen forankrer sine forslag bredt i staben underveis og mottar innspill fra studentene via en studentrepresentant. Vi har god dialog med SV-fakultetet om behovet for tiltak og hva vi gjør for å dekke dette.

e) Internasjonalisering

SAI har i skrivende stund fire utvekslingsavtaler med henholdsvis University College London, University of Aberdeen, Stockholms universitet og Charles University.

17 studenter på bachelorprogrammet reiste på utveksling i 2023, mot 10 i 2022. Kun én student reiste på enhetens egne avtaler (UCL) i 2023.

I det nåværende bachelorprogrammet ligger det 10 studiepoeng i valgfrie antropologiemner i femte semester (del av 100-gruppen). Dette gjør at studenter må vite at de får tatt minst ett emne som blir godkjent i fordypningen når de drar på utveksling, og det snevrer inn mulighetene. Listene over ledige emner er ikke nødvendigvis klare når studentene skal søke forhåndsgodkjenning, og de får ikke nødvendigvis plass på emnene de vil ha. Vi utarbeider nå en ny studieprogrammodell hvor hele femte semester settes av til frie emner, og det vil dermed bli lettere for studentene å planlegge utveksling uten å måtte bekymre seg for om emnene de tar blir godkjente i studieløpet.

Masterprogrammet

a) Rekruttering (søkertall)

Opptaksår	2023	2022	2021	2020	2019
Ramme	50	50	50	50	50
Søkere	216	254	272	226	210
Poenggrense	2.50	3.63	3.35	2.50	2.63
1.pri pr. studieplass	2.0	2.9	3.0	2.4	2.0

På masterprogrammet hadde vi i 2023 50 studieplasser med kvoter for Norge og EU og SFM. Innføringen av studieavgift for studenter utenfor EU/EØS var mest sannsynlig årsaken til at alle søkerne som fikk tilbud i SFM-opptaket takket nei til plassen eller unnlot å møte til studiestart. Dette har nok også hatt noe effekt på søkertallene, som nå nesten er nede på 2019-nivå. Vi ser også at poenggrensen har gått kraftig ned fra fjoråret. Vi håper revisjonen av masterprogrammet vil bidra til å heve søkertallene for Norden- og EU-opptaket og dermed også poenggrensen. Vi har ikke SFM-opptak i 2024.

a) Studiepoengproduksjon

Studiepoengproduksjonen var i gjennomsnitt 44,82 per student sammenlagt i 2023 mot 45,94 i 2022. Dette skyldes nok også at mange studenter ikke leverer masteroppgaven til normert tid. Vi ser nemlig at tallene peker nedover i vårsemesteret, men er på vei opp igjen for høstsemesteret.

b) Gjennomføring, oppnådde grader

I 2023 oppnådde 28 studenter mastergraden, uavhengig av startår. Tallet ligger altså litt over halvparten av den årlige opptaksrammen. Vi vet at en god del studenter bruker mer enn normert

tid på gjennomføring, noe som nok har sammenheng med de strukturelle utfordringene beskrevet tidligere. Det er også godt mulig at coronarestriksjonene fortsatt gjør seg gjeldende til en viss grad. Uansett styrker vi nå, gjennom den pågående revisjonen av MA-programmet, arbeidet vårt med å få økt andelen studenter som leverer inn avhandlingen og blir ferdige på normert tid. Dette gjør vi gjennom å styrke veiledning og undervisning for studentene i det andre og siste året av programmet, dvs. i den kritiske fasen hvor studentene skriver avhandlingen.

c) Vurdering av frafall og beskrivelse av tiltak

	Opprettet studierett	Fortsatt aktive pr. 24.04.24	Fullført	Frafall (inkl. trukket før studiestart)
Kull 2019	35	-	20	15
Kull 2020	57	5	35	16
Kull 2021	61	18	20	23
Kull 2022	55	43	-	12
Kull 2023	35	32	-	3

Frafallet på masterprogrammet er prosentvis mindre enn på bachelorprogrammet, og vi ser at det største frafallet skjer i første semester, deretter etter førsteåret.

Den nye programmodellen for masterprogrammet vil fordele arbeidsmengden mer likt over de to årene, og masteroppgaven har blitt noe kortere. I tillegg skal feltarbeidet kunne gjennomføres før sommeren. Dette vil gjøre programmet mer overkommelig med tanke på arbeidsmengde og mulighet for å jobbe i sommerferien, og vi satser på at dette vil motvirke frafall.

d) Internasjonalisering

Masterstudentene reiser normalt ikke på utveksling ettersom programmet ikke har frie emner. De har imidlertid 4-6 måneders feltarbeid, og i 2023 hadde 33 studenter feltarbeid i utlandet. Masterprogrammet er engelskspråklig og har en internasjonal studentmasse.

4. Strategiske satsningsområder

Bachelorprogrammet

Høsten 2023 ble det viktige introduksjonskurset SOSANT1000, som samler et stort antall studenter og er deres første møte med faget, gjennomført med et revidert pensum og undervisningsopplegg. Emne-ansvarlig Hege Høyer Leivestad har stått for forbedringene. Et element i det nye opplegget er at studentene som del av undervisningen får møte personer med

antropologisk utdanning som jobber i ulike deler av samfunnslivet. Høsten 2023 ble fem antropologer ansatt ulike steder utenfor academia brukt i kurset. Dette synes å ha fungert bra. Studentevalueringene for dette nye kursopplegget har vært bra.

Ellers har vi videreført det årlige kurset SOSANT2600 Antropologi i praksis, der hele hensikten med emnet er at studentene lærer mer om hvordan antropologien, og især etnografiske tilnærminger og metoder, kan tas i bruk i anvendt arbeid i ulike deler av arbeidslivet utenfor universitetene, dvs. i næringslivet og i forvaltning og organisasjonsliv. Vår erfaring er at kurset blir meget godt mottatt av de studentene som tar det – men vi skulle gjerne sett at flere BA-studenter enn det som er tilfellet faktisk valgte å ta dette kurset.

Et par andre satsninger som vi de siste årene, og også i 2023, har hatt, er knyttet til dette at studenter som tar en BA i antropologi skal få muligheten til å få en smaksprøve på det å praktisere datainnsamling gjennom deltagende observasjon – for slik å kunne oppleve styrket bevissthet om den mulige nytten og relevansen av viktige metodeopplegg de lærer om i mer boklige former. «Minifeltarbeidet» er en fast del av kurset SOSANT1050 Etnografisk metode. Ved hjelp av denne øvelsen får studentene trening i etnografisk metode og analyse og utvikler en liten egen etnografisk tekst. Minifeltarbeid er også en obligatorisk aktivitet i kurset SOSANT1400 Antropologi og religion. Disse øvelsene er gjennomgående godt mottatt av studentene og fremmer aktivitet, praksis og selvstendig tenkning.

I det nye BA-programmet som SAI nå utvikler er det klart at vi ønsker å gjøre mer, heller enn mindre, av den typen aktiviteter som vi her snakker om. I det hele tatt er et mål for vårt pågående BA-reformarbeid å kunne utvikle et program der studenter i større grad enn tilfellet er nå, opplever, og rapporterer, høy grad av samfunns- og arbeidslivsrelevans når de tar bachelorgraden i antropologi.

Masterprogrammet

I 2023 har vi fortsatt å tilby kurs på masternivået som ganske særlig søker å styrke studentenes opplevelse av at studiene er relevante i arbeidslivet: nemlig de to kursene ANTH4150 Ethnography in Practice og ANTH4710 Internship. Dette er for tiden populære kurs hos oss, og de bidrar klart til å bygge forbindelser mellom studiene og deler av offentlig sektor, private organisasjoner og firmaer.

I all undervisningen av kursene i masterprogrammet har vi gått vekk fra å ha delinger i kurset mellom «forelesninger» og «seminarer». I stedet er hvert kurs en rekke med undervisningsbolker på to eller tre timer der underviseren hele tiden skifter – i hver sesjon -- mellom dels å forelese noe, og dels ha forberedte gruppe- og plenumsdiskusjoner og langt mer interaktiv undervisning, og dels ha forberedte studentpresentasjoner, eller andre typer øvelser/praktisering blant studentene. Vi er av den oppfatning at denne endringen, og denne typen konsekvent alternering i klasserommet mellom ulike undervisningsformer, har bidratt til å styrke opplevelsen blant studenter av

samfunns- og arbeidslivsrelevans. Gjennom denne mer interaktive undervisningen er det lettere å sikre at studenter hele tiden kan se, og erkjenne, forbindelser mellom den mulige bruken av generelle begreper og perspektiver – eller komparativt orientert analyse – og spesifikke hendelser, prosesser og hendelser.

5. Pågående forbedringstiltak

FS-kode	Studieprogram	Beskrivelse	Årsak til endring
SVB-SANT	Bachelor i sosialantropologi	Fullstendig revisjon av bachelorprogrammet påbegynt våren 2024. Forventet oppstart for nytt program er høsten 2026.	Behov for økt fokus på arbeidslivs- og samfunnsrelevans, stortingsmelding om fokus på miljø, helse og grønt skifte i utdanningene. Høyt frafall og lave søkertall på programmet.
SVM2-ATNH	Master Social Anthropology	Vesentlig restrukturering av programmet, inkludert emnene, er til endelig vurdering på fakultetet. Arbeidsgruppen jobbet med søknaden hele 2023 og deler av 2024. Endringene forventes å tre i kraft høsten 2025.	Behov for bedre spredning av arbeidsmengde utover semestrene. Langt feltarbeid og lang oppgave er for arbeidsintensivt og overskrider studieåret. Det er et klart behov for å øke andelen av studenter som gjennomfører på normert tid.

6. Styrker og svakheter ved programmet

Bachelorprogrammet

- Styrke 1: Tiltrekker seg samfunnsengasjerte studenter
- Styrke 2: Et utviklet fokus på praktisk trening og fagets anvendelse
- Styrke 3: Internasjonalt anerkjente forskere og dyktige, motiverte undervisere
- Utfordring 1: Øke søkertallet og rekrutteringen, især antallet førsteprioritetssøkere

- Utfordring 2: Minske frafallet
- Utfordring: Styrke opplevelsen av samfunns- og arbeidslivsrelevans

Masterprogrammet

- Styrke 1: Fokus på praktisk trening ved lang periode med egen datainnsamling og selvstendig analyse- og skrivearbeid
- Styrke 2: Programmets internasjonale profil (som kler et globalt orientert, komparativt fag som antropologien)
- Styrke 3: Høy studenttilfredshet med undervisningen og kursene som tilbys
- Utfordring 1: Øke andelen studenter som leverer inn avhandlingen og blir ferdige etter to år, dvs. på normert tid
- Utfordring 2: Heve poenggrensen gjennom styrket rekrutteringsarbeid i Norge og Europa
- Utfordring 3: Øke andelen studenter på programmet som kommer fra EU/EØS/Sveits

7. Status for enhetens årsplantiltak relatert til studiekvalitet/utdanning

Under er listet opp våre årsplantiltak knyttet til studiekvalitet/utdanning – til slutt gir vi en kort vurdering av status for målene og arbeidet med tiltakene:

Fra årsplanen 2023-2025:

Mål: Sosialantropologisk institutt skal ha høy faglig og pedagogisk kvalitet på alle våre studietilbud, og tilby undervisning med tydelig arbeidslivsrelevans.

- Tiltak: Fortsette å utvikle forskningsbasert og arbeidsrelevant undervisning av høy kvalitet
- Aktiviteter:
 - Instituttet skal videreutvikle varierte undervisnings- og evalueringsformer som støtter opp om læringsmålene på programnivå. Emneevaluering systematiseres, med fokus på utvikling fremfor rapportering.

- Bidra aktivt inn i fakultetets EILIN læringsnettverk og bruke erfaringene derfra inn i undervisningen,
 - Opprette en arbeidsgruppe som skal gjennomgå bachelorprogrammet med tanke på å synliggjøre arbeidslivsrelevans. Dette tiltak forventes også å ha effekt på frafall og rekruttering.
 - Legge til rette for at studentene kan å knytte seg til pågående forskning ved instituttet.
 - Opprettholde maksgrense på frikjøp for å beholde et bærekraftig og godt undervisningstilbud
- Tiltak: Øke antall bachelorstudenter som drar på utveksling
 - Aktiviteter:
 - Utvikle og implementere SAI's strategi for utveksling 2023-2026.
 - Utarbeide attraktive utvekslingsavtaler, og gjøre det lettere for studentene å reise på utveksling gjennom forhåndsgodkjenning av kurs.
 - Synliggjøre våre og UiOs utvekslingsavtaler overfor studentene.
 - Tiltak: Få flere masterstudenter til å gjennomføre på normert tid
 - Aktiviteter: Evaluering og gjennomgang av masterprogrammet med tanke på revisjon.

Kort vurdering av status:

- Gjennom revisjonen av masterprogrammet vårt, og gjennom det pågående arbeidet med å utvikle og skape et fullstendig nytt bachelorprogram, er SAI godt i gang med å realisere mål og gjennomføre tiltak og aktiviteter som er listet opp over.
- Det framgår av kommentarer vi tidligere i denne rapporten har gitt under punktene 1-6 at vi jobber med å styrke opplevelsen av samfunns- og arbeidslivsrelevans blant studentene i begge programmer; at vi jobber med å tilby varierte, og forskningsbaserte, undervisningsformer i begge programmer; at vi søker å heve antallet bachelorstudenter som drar til et universitet i utlandet på internasjonal utveksling; og at vi søker å heve antallet masterstudenter i hvert kull som oppnår graden på normert tid.
- SAI vedtok i forrige leders periode en maksgrense på frikjøp for å beholde et bærekraftig og godt undervisningstilbud – der nok kompetente undervisningskrefter er tilgjengelige og kan møte studentene. Denne grensen opprettholder vi.
- SAI bidrar inn i EILIN, og instituttets ansatte henter læring og erfaringer gjennom kontakten med EILIN og nettverkene EILIN forvalter.